Küreselleşen dünyada yükselen değer GENÇ GİRİŞİMCİLER

Küreselleşen dünyada ekonomik büyümeyi başaran ülkeler incelendiğinde endüstriyel yapının iyileştirilmesi, rekabet gücünün artırılması, ekonomik büyümenin hızlandırılması, istihdamın artması ve gelir düzeyinin iyileştirilmesi için ekonomik yapının girişimci ve yenilikçi olması gerekir. **Türkiye ekonomisinin canlanması için de genç girişimciler yetiştirilmesi önem kazanıyor.**

Hazırlayan: **Gülder DEMİR**
Fotoğraflar: **Pınar Sezer YANIKGİL**

Girişimcilik tanımını bir kalıp içine sığdırmak oldukça zor. İlk kez Ortaçağda kullanılan bu kelimenin "entreprendere" kökünden yani "iş yapan" anlamına geldiği görülüyor. Girişimciliğin tarihi aslında piyasa ekonomisinin tarihi demek. Bu nedenle girişimcilik, risk alma, yenilikleri yakalama, fırsatı değerlendirme ve tüm bunların hayata geçirilme süreci olarak anlam kazanıyor.

Girişimcilik sadece kişinin kendi işini kurması değil, mevcut işini revize etmesi veya yeni bir sektöre açılması da olabilir. Örneğin, yıllardır sektörde olan bir malın üretimine geçilmesi bir girişimcilik örneği değil, fakat sektördeki diğer malı farklılaştırarak sunmak bir girişimciliktir.

Girişimciliğin başka bir tanımı ise insanın düşünsel emeğinin ekonomik değere dönüşmesi olarak ifade edilmekte ve üretim faktörleri arasında yer almaktadır.

GİRİŞİMCİ NİTELİKLERİ

Girişimcinin özellikleri şu şekilde sırlanabilir:

- Girişimciler, yüksek düzeyde başarı güdüsüne sahip, hesaplı risk üstlenen ve işlerini sonuçlandırmak için kişisel sorumluluk üstlenme eğilimindedir. (Moorhead and Griffin, 1989)
- Girişimciler, gündelik düşünceler, değişen tavırlar ve kendi önyargılarından etkilenmeksizin olayları yorumlayabilme yeteneğine sahip olan ve muhtemel tehlikelerden yılmaksızın hızlı karar vererek harekete geçen bir kişiliğe sahiptir. (Hinterhuber and Popp, 1992)
- Girişimciler, mücadeleye atılma heyecanından zevk alan, bütün tutkusu yaratmak ve büyütmek olan, müşteri ve ürüne bir arada motive olabilen ve becerisini sürdürmenin en önemli yollarından birisinin olumlu tavırlar olduğunu düşünen ve bunları enteresan ve kârlı işlere dönüştüren bir kişiliğe sahiptir. (Farell, 1997)
- Girişimciler, pazarını dünya pazarı olarak algılayan, rekabet düzenini varlığının temel nedeni olarak gören, bilgi değişimi sayesinde değişimle iç içe yaşayan, onu kullanan ve değişimi bir fırsat olarak değerlendiren, geçmiş deneyimlerinden eğitici sonuçlar çıkaran bir eğilime sahiptir.

GİRİŞİMCİLİK ÜZERİNE GENEL İNANIŞLAR

Girişimci kişilerin yetişmesi veya girişimci ruhunun oluşabilmesi yeni bir kültürün oluşmasını gerektirmektedir. Bu nedenle toplum yapısının, bakış açısının da değişmesi zorunludur. Türkiye'de iş yapabilme zorluğu ve zor ekonomik koşullar insanların daha yaratıcı, rekabetçi girişimci ve atılgan olmasını gerektirmektedir. Teknolojinin gelişmesi ve bilgi kaynaklarına daha hızlı ulaşımdan yola çıkarak küresel ve uluslararası boyutta girişimciliğin geliştirilmesi özendirilmeli ve teşvik edilmelidir.

Türkiye'de girişimciliğe yönelik genel kabul gören bazı düşünceler vardır ve bu düşünceler nedeniyle gençlerde de girişimciliğe yönelik yanlış kanılar oluşmaktadır. Örneğin, "girişimci doğulur, girişimci olunmaz" sözü genel bir kanıdır. Oysa insanlar bazı doğal yeteneklere sahip olabilir ancak bunların ortaya çıkarılması gerekir. Girişimciliğin temelinde olan birçok yetenek; bilgi, tecrübe, ilişki ağı vb. yıllar içinde gelişerek bir girişimcilik kapasitesi yaratabilir. Girişimcilikte en önemli faktör özgüven ve ekip çalışmasıdır. Kişi mutlaka başaracağım dedikten sonra kendisiyle aynı duyguları paylaşan iş ortaklarıyla yola çıkacaktır.

Girişimcilikte dört temel unsur

- Yaratım süreci
- Çaba harcanması
- Risk
- Getiri

Genç girişimciler arasında "sermayen yoksa bir iş yapamazsın" inanışı oldukça yaygındır. Eğer kişinin yeteneği ve yeni bir fikri varsa sermaye zor da olsa bulunabilir. Hatta banka kredisi almadan, leasing yapmadan, borç bulmadan girişimci olan kişiler göz ardı edilmemelidir. TOBB Genç Girişimciler Kurulu finansal kaynak konusunda girişimcilerin önünü açacak "Melek Yatırım Ağı" gibi projeler oluşturdu ve yeni projelere yönelik çalışmalarını da sürdürüyor.

Herkes bir iş kurabilir ama işi devam ettirmek, şirketin devamını sağlamak, büyüt-

mek ve kalıcı olmak için markalaşmak girişimci için önemlidir. Yine girişimcilerin risk alması toplumda "kumarbazlık" olarak değerlendirilebilmektedir. Türkiye'de ekonominin geleceğini görmek her ne kadar zor da olsa, girişimciler risk analizi yapan kişilerdir ve başarılı girişimci tüm riskleri dikkatlice hesaplayan kişidir. Girişimci için en önemli risk zamandır çünkü gelişen teknoloji ve iletişim ağları düşünülen fikrin başkaları tarafında uygulamaya geçirilmesini kolaylaştırır.

Girişimcilik için yaşın bir sınır olmadığı söylense de belirli bir yaştan sonra kişilerin risk alma, hayat standartlarından vazgeçme fedakârlığı gösterme ivmesi düşer. Girişimciler arasında genel ortalama 30'lu yaşlar olmakla birlikte 60 yaşındaki bir kişi de karşımıza girişimci olarak çıkabilir.

Yine toplumumuzda girişimcilerin başarılı okul kariyerleri olan kişiler arasından çıktığına yönelik yanlış bir kanı var. Ancak girişimcilik; yaratıcılık, motivasyon, bütünsellik, liderlik, takım kurma, analitik yetenek, belirsizlikler ve zorluklarla başa çıkma yeteneklerinin bir karışımıdır. Bu nedenle sadece okul performansı girişimcilik için bir gösterge olamaz.

Girişimci düşüncenin dört ana bileşeni

- Yenilikçi ve yaratıcı olma
- Risk alma
- Öncü olma
- Rekabetçi düşünce

TÜRKİYE'NİN GİRİŞİMCİLİK ENDEKSİ

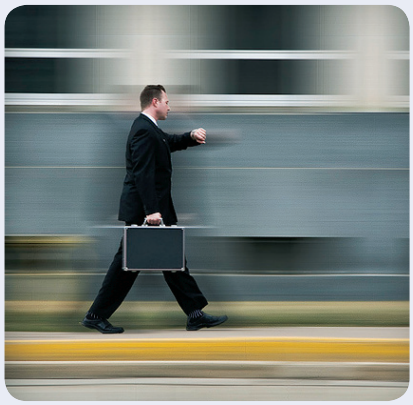
Bir ülkede sermaye birikiminin mevcut yapısı girişimciliğin kalitesini ve düzeyini çok yakından yansıtan bir veri olarak alınabilir. Örneğin Amerikan finans çevrelerinin dergisi olarak bilinen Forbes Magazine tarafından 2008 yılında açıklanan dünyanın milyarderleri listesindeki bin 142 kişi arasında Türkiye'den 35 kişi yer aldı. 2006 yılında bu sayı 25 kadardı.

Türkiye'den "milyar dolarlık servet sahibi" listesine giren iş adamlarının toplam serveti 50 milyar doları bulmazken, listede en zengin on işadamı listesine giren üç Hintli iş adamının servetinin toplamı tam 130 milyar dolar ediyordu. En zengin ilk 300 girişimci arasına Türkiye'den üç kişi girebilirken, en büyük ilk 300 şirket arasında Türkiye'den tek bir şirket bile yok.

Uluslararası girişimcilik endeksinde kullanı-

lan yüz yetişkin içinde şirket kuran insanların sayısına bakıldığında Türkiye 29 ülkeden daha az sayıda girişimciye sahip. Türkiye'de her yüz yetişkin içinde şirket kuran sayısı 4,6 iken bu sayı Meksika'da 18,7, İrlanda'da 12 ve ABD'de 11,7'di. Yeni kurulan şirket sayısı açısından da Türkiye iyi bir performans göstermiyor. OECD üye ülkelerinde yeni kurulan iş yerlerinin tüm işletmeler içinde oranı yüzde 11-17, kapanan işyerlerinin oranı da yüzde 9-14 arasında değişmekte olup Türkiye'de ise bu oranlar sırasıyla yüzde 3,5 ve yüzde 0,9.

Türkiye nüfusunda önemli bir girişimci potansiyeli olan gençler ve kadınlar girişimci olarak değerlendirilmemekte. Tüm işverenler arasında kadınları oranı yüzde 3,3 gibi oldukça düşük bir oran ve 30 yaşın altında bulunan gençlerin yüzde 64'ü işsiz.

Hem işverenleri hem de kendi adına çalışanları girişimci diye düşünürsek Türkiye'de erkek girişimciler, kadın girişimcilerin yedi katı. Girişimciyi sadece işveren olarak tanımlayan uluslararası bir çalışmada bulunan 29 ülke sonuçlarına göre erkek girişimcilerin kadın girişimcilerin iki misli olduğu saptanmış. Bu tanıma göre Türkiye'de erkek girişimciler, kadın girişimcilerin 29 katı oluyor.

Türkiye genelinde şehirlerin girişimcilik performansına inildiğinde ise girişimcilik performansı en yüksek olan iller İstanbul ve Kocaeli olduğu gözleniyor.

Bütün bu bilgilerden sonra geleceğin girişimcilik alanlarının şunlar olması bekleniyor: İletişim teknolojileri, inşaat, enerji ve finansal sektörler.

TOBB Genç Girişimciler Kurulu

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Genç Girişimciler Kurulu (GGK), TOBB bünyesinde faaliyet gösteren ve TOBB Yönetim Kurulu'nun alacağı kararlara ışık tutan, genç girişimcilik konusunda genel politikalar geliştiren ve görüş oluşturulmasına katkıda bulunan bir istişare kurulu. Ayrıca TOBB bünyesinde kurulmuş olan GGK ile koordineli çalışacak İl Genç Girişimciler Kurulu da genç girişimciliği geliştirme konusunda genel politikalar geliştiren ve görüş oluşturulmasına katkıda bulunan bir istişare kurulu olarak tanımlanıyor. Genç girişimcilere eğitim ve kapasite geliştirme desteği vermek, girişimci fikirlerini hayata geçirmelerinde destek olmak üzere 75 ilde il gençlik girişimciler kurulu oluşturulmuş durumda. TOBB GGK'nın hedefi tüm illerde bu oluşumun yaygınlaşmasını sağlamak ve illerdeki genç girişimci potansiyelinin nitelik ve nicelik bakımından geliştirilmesi ve daha donanımlı hale getirilmesi amacıyla politika belirlemek ve girişimcilik kültürünün gençler arasında gelişmesine öncülük etmek.

Türkiye'de genç girişimci potansiyelinin nitelik ve nicelik bakımından geliştirilmesi amacıyla kurulan TOBB GGK, genç girişimcilere eğitim, kapasite geliştirme desteği ile girişimci fikirlerini hayata geçirmelerinde destek sağlamak üzere faaliyetlerde bulunacak. GGK'nın kuruluş amacına yönelik bulunacağı faaliyetler ise şöyle sıralanıyor:

- Gençlere kişisel gelişim yollarını öğreterek kariyer geliştirme fırsatları yaratmak,
- Eğitimlerin ve kapasite geliştirmenin yanı sıra genç girişimcilerin iş kurma ve işlerini başarılı bir şekilde sürdürme sırasında da desteklemek,
- Türk ekonomisinin gelişmesine katkıda bulunacak sektörlerde girişimde bulunulmasına yardımcı olacak tedbirleri belirlemek ve bu sektörlere genç girişimcileri yönlendirmek ve teşvik etmek,
- Genç girişimcilerde sosyal sorumluluk bilinci oluşturulması amacıyla eğitim programları ve çeşitli sosyal etkinlikler düzenlemek,
- Genç girişimcilerin sivil toplum kuruluşlarında, yerel yönetimlerde görev almalarını teşvik etmek, çalışmaları ve projelerinde bu kurumlarla ortaklık kurmalarını sağlamak,
- Konuların özelliklerine göre çalışma grupları kurmak.

TOBB, Türkiye'de **genç girişimci** sayısını artıracak

TOBB, mevcut genç girişimcileri bir çatı altında toplayarak Genç Girişimciler Kurulu'nu (GGK) oluşturdu. Türkiye'nin kazancını artırmak için girişimci sayısının artması gerektiğine dikkat çeken **TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, "Türkiye girişimci gençlerin elinde yükselecektir"** dedi. GGK Başkanı Ali Sabancı da girişimciliğe ivme kazandırmaya çalışacaklarını söyledi.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), genç girişimcilerle ilgili çalışmaları kurumsallaştırmak için, kendi başarı öyküleri bulunan isimlerden "Genç Girişimciler Kurulu" (GGK) oluşturdu. M. Rifat Hisarcıklıoğlu'nun onursal başkanı olduğu ve başkanlığını Ali Sabancı'nın üstlendiği TOBB Genç Girişimciler Kurulu, Agah Uğur, A. Celal Bektaş, Prof. Ali Akdemir, Ali Vural Ak, Alp Saul, Alphan Manas, Arzu Kaprol, Bülent Çelebi, Cengiz Konukoğlu, Emine Kamışlı, Ergun Kont, Prof. Erhan Erkut, Ersin Akarlılar, Esra Civelek, Eyüp Küçükçakmak, Faik Açıkalın, Fuat Sami, Gülden Yılmaz, Göktekin Dinçerler, Hasip Gençer, Kadir Büyükhelvacıgil, Kenan Yılmaz, Mahmut Ünlü, Dr. Mete Çakmakçı, Murat Kolbaşı, Mustafa Kaplan, Mustafa Sak, Nev-

zat Aydın, Özcan Tahincioğlu, Sami Boydak, Serpil Timuray, Sıtkı Aktaş ve Sinan Ergin'den oluştu.

TOBB bünyesinde kurulan GGK'nın kamuoyuna tanıtılması amacıyla 22 Kasım'da TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi'nde (ETÜ) bir toplantı düzenlendi. Kurul üyeleriyle bir araya gelen TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu burada yaptığı konuşmada Uluslararası Girişimcilik Endeksi'ne göre 100 yetişkin içinde şirket kuran insanların sayısına bakıldığında Türkiye'nin yüzde 4,9 ile 29'uncu sırada yer aldığını belirterek, "Türkiye'nin kazancını artırmak için girişimci sayısını artırmak zorundayız" dedi. Hisarcıklıoğlu, bu oranın ABD'de yüzde 11,7, Güney Kore'de yüzde 15, Meksika'da yüzde 18,7 olduğunu da hatırlatarak, şunları söyledi:

"Eğer insanlar mutlu olacaksa, 6 milyon 300 bin kişi ve her yıl istihdama katılan 700 bin genç iş bulmak zorunda. Bunlar, geleceğimizin itici güçleri. Biz bunları iyi yönetebilirsek lokomotifimiz olacak, eğer mutsuz bırakırsak en büyük ayak bağımız olacak. Bu nedenle ekonomiyi büyütmek mecburiyetindeyiz. Biz Avrupa gibi değiliz. Neredeyse her üç kişiden biri işsiz. O nedenle, karar verici olanlar, şapkasını önüne koyup düşünmek zorunda."

den bin 394 üye girişi yapılmış ve 30 ilde başkanlık seçimleri tamamlanmıştır."

TOBB il genç girişimcilerinin yüz otuz birinin kadın olduğunun altını çizen Hisarcıklıoğlu amaçlarının bu sayıyı artırmak olduğunu söyleyerek "Bu yükü sadece erkek girişimcilerin üzerine bırakamayız. Dünya ekonomisini yönlendiren bir Türkiye için, mevcut girişimcilerimizle, kadın girişimcilerimizle ve genç girişimcilerimizle daha yapacak çok işimiz var diyorum. Hedefimiz dünyanın ilk on büyük ekonomisi arasına girmek, kaynaklarımızı verimli kullanarak bunu da başarırız."

TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu konuşmasının sonunda genç girişimcilere bir çağrı yaparak "Kaybetmekten yılmayın, iş hayatında zarar edebilirsiniz, hatta mal varlığınızın büyük bir kısmını da kaybedebilirsiniz. Ancak girişimci ruhunuzu hiçbir zaman kaybetmeyin" dedi.

TOBB GENÇ GİRİŞİMCİ SAYISINI ARTIRMAYI HEDEFLİYOR

Dünyanın artık emek, malzeme, enerji yoğun gelişmelere tabi olmadığını, bilgi yoğun bir gelişme süreci izlediğine işaret eden TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, bilgiye en kolay ulaşan gençleri de girişimci olmaya özendirmenin, onları girişimcilik yolunda örgütlemenin Türkiye'nin geleceği açısından son derece önemli olduğunu belirtti. "Gençlik gelecektir, gelecek ise genç girişimcilerin elinde şekillenecektir" diyen Hisarcıklıoğlu, TOBB Genç Girişimciler Kurulu'nun oluşum nedenini ise şöyle açıkladı:

"Ülkemiz, aklıyla, bilgisiyle, emeğiyle, dünyayı doğru okuyan, değişimden korkmayan, hedeften sapmayan, yorulmayan, yılmayan girişimci gençlerimizin elinde yükselecektir. İşte bu inancımız çerçevesinde kurulan TOBB GGK'ya bugüne kadar 45 il-

TOBB Genç Girişimciler Kurulu'ndan dört proje

Bugüne kadar 75 ilde örgütlenen ve bunu 81 ile yaymayı hedefleyen Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Genç Girişimciler Kurulu (GGK) kriz ortamında girişimcilere yeni ufuklar açarak, gençleri girişimciliğe teşvik amacıyla gündemlerine aldıkları projelerle dikkat çekiyor. İlk proje, dünyada ve yüz ülkede aynı anda kutlanan "Global Girişimcilik Haftası" oldu. İkinci projeleri ise, KOSGEB ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile ortak olarak geliştirecekleri Genç Girişimci Geliştirme Merkezi Projesi. Üçüncü proje, "Bir Fikrin mi Var?" yarışmasının ana sponsorluğu. Bu yarışmanın sonunda kazanan gence "Melek Yatırımcı Ağı" aracılığıyla şirket kurma fırsatı verilecek. Öncelikli olarak TOBB GGK bünyesinde kurulacak, daha sonra da iller bazında yayılacak olan "Melek Yatırımcı Ağı" ise şimdilik son proje. Burada amaç, fikir aşamasında olan bir iş fırsatına yatırım yapan, işletmelerin büyüme ve gelişmeleri için sermaye sağlayan kişilerin bir araya gelmesini ve daha fazla girişimcinin iş kurmasını sağlamak.

GGK BAŞKANI SABANCI: GİRİŞİMCİLİĞE İVME KAZANDIRACAĞIZ

Genç Girişimciler Kurulu Başkanı Ali Sabancı da, bu gibi kurulların genelde "şık isimlerden" oluştuğunu, ancak kendilerinin bizzat işi yapmış, girişimci insanlarla birlikte olmak istediklerini söyledi.

Türkiye'de girişimci sayısının yüzde 6'nın altında bulunduğuna, bu rakamın gelişmiş ülkelerdeki girişimcilik oranıyla eş değer olduğuna ancak, Türkiye'de kişi başına düşen milli gelirin o ülkelere göre çok düşük kaldığına dikkati çeken Sabancı, "Önce Türkiye'nin yüzde olarak girişimci sayısını artıracağız ve dolayısıyla kalkınmasını sağlayacağız ki kişi başına gelir artsın" diye konuştu. Kurulun 81 ilde teşkilatlanacağını belirten Sabancı, girişimciliğe ivme kazandırmaya çalışacaklarını vurguladı.

GENÇ GİRİŞİMCİLER KURULU BAŞKANI ALİ SABANCI:

"Genç **girişimin artması** istihdamın yükselmesidir"

Girişimcilik konusunda insanların farkındalığını artırmak ve girişimciliğin önündeki engellerin nasıl aşılacağını anlatmayı amaçladıklarını belirten TOBB Genç Girişimciler Kurulu (GGK) Başkanı Ali Sabancı, **"Girişimciliğin bir hayalperestlik olmadığını insanlara aşılamak istiyoruz.** Girişimcilik oranı ne kadar yüksekse ülkelerin refah düzeyi o kadar yüksek oluyor" dedi.

Türkiye Odalar Borsalar Birliği (TOBB) Genç Girişimciler Kurulu Başkanı Ali Sabancı, ülkelerin gelişmişlik seviyesinin kalkınma unsurundan geçtiğine, kalkınmanın da girişimci kültür üzerinde şekillendiğine dikkat çekti. Türkiye'nin gelişmiş ülkelerle arasındaki kalkınmışlık farkını kapatabilmesi için girişimciliğe yönelik politikaları bir an önce geniş tabanlı oluşturması gerektiğini, genç girişimcilerin Türkiye ekonomisi açısından çok önemli olduğunu vurgulayan Sabancı, "Genç girişimci sayısının artması adına atılacak her adım; yeniliğin, rekabetin, verimliliği, kalitenin ve istihdamın artması dolayısıyla da ekonomik kalkınmanın hızlanması anlamına geliyor. TOBB Genç Girişimciler Kurulu, bu hedefleri gerçekleştirmek adına yapılacak tüm çalışmaların takipçisi olacaktır" dedi.

Girişimciliği, ekonomik büyüme ve kalkınmanın temeli, yenilik ve yaratıcılığın kaynağı olarak gören Sabancı, bu yöndeki faaliyetleri, aynı zamanda AB ile bütünleşme sürecinin başarılı bir şekilde uygulamaya sokulabilmesinin anahtarı olarak gördüğünü söyleyledi. Sabancı, Ekonomik Forum Dergisi'nin sorularını şöyle yanıtladı:

Girişimciliği nasıl tanımlıyorsunuz? Türkiye'de girişimci olmanın zorlukları ve bu konuda yapılması gerekenler hakkında neler söyleyebilirsiniz?

Girişimciliğin bana göre dört köşe bir tanımı yani reçetesi yok. Girişimcilik bana göre fırsatları değerlendirmek, değişik bir şey yapmakta tereddüt etmemek oluyor. Tabii bu kendi içinde bir risk de içeriyor. Benim dünyama bakarsak, benim yaptığım havacılık işi zannediyorum içinde bulunduğu sektörü tamamen değiştirdi. Şimdi havacılık erişilmez olmaktan çıktı. Herkes artık uçabiliyor, uçağa binebiliyor. Kısacası girişimcilik ortama uyabilmek ama uyduğun ortamı değiştirebilmekten geçiyor.

Türkiye'de girişimcilikle ilgili en büyük sıkıntı, her şey çok kutular içinde ve çok tarifli. Mesela organizasyonlarda bile yönetenler/yönetilenler var, özel sektörde bile bürokrasi var. Ayrıca Türkiye'de risk alma kültürü çok zayıf. Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik durum zaten kendi başına bir risk. Buna bir de politikayı eklerseniz, dolayısıyla insanlar kendilerine başka ilave riskler yaratmak istemiyor. TOBB Başkanımız Sayın Hisarcıklıoğlu Anadolu'ya gittiğinde bazen özel sektörde çalışan insanların çocuklarına kamuda bir iş bulmak için kendisinden yardım istediklerini söylemişti. Düşünebiliyor musunuz, iş tersine doğru gidiyor. Eğitim sistemimiz de çok risk aldırtmıyor, bizi düşündürtmüyor. Benim 9 ve 7 yaşında iki çocuğum var. Evde ders çalışmalarına yardımcı olurken, hala ezberin önemli bir öğrenme modeli olduğunu görüyorum. İnsanların 360 derece düşünme ortamına izin verilmiyor. Aslında girişimcilik eğitimi ilkokuldan başlamalı. Bu konuda bizim bir hayalimiz var. Girişimcilikle ilgili eğitim müfredatına biraz etki yapabilmek istiyoruz. 2010'da bunu becerebilir miyiz emin değilim, çünkü Genç Girişimciler Kurulu olarak 2010'da başka işlerimiz var ama yavaş yavaş bunun tohumlarını atmaya başlıyoruz. Çocuklara sınıf dışında yani normal derslerin dışında, "şirket kurma" oyunu (role playing) yaptırmayı düşünüyoruz. Bu oyunu Hollanda'dan getiriyoruz. İlkokul son sınıf öğrencilerine şirket nasıl kurulur, sen hangi pozisyonda olursun, şirketi nasıl yönetirsin vs. oyunla çocukların hayal güçlerini kullanma, yeni fikirler yaratma, girişimcilik kültürü oluşturmaya çalışacağız. Esasında insanların biraz rahatını kaçırmak istiyoruz, girişimcilik de biraz irrite etmek. "Hımmm.." diye düşündürebilmektir.

Girişimci olmanın koşulları neler?

Girişimcinin ille mal sahibi olması gerekmiyor. Bana göre bir sürü faktörün aynı anda bir araya gelmesi lazım. Bir deyim vardır tencere yuvarlanır, kapağını bulur. Ben 34 yaşında Sabancı Holding'i bıraktığımda herkes şa-

şırdı. Bu şaşkınlık benim yaptığım işin yanlış olmasından değil, Türkiye'de böyle işlerin yapılmamasından. Ayrılırken çok da sükseli bir kartım vardı. Arabam, ofisim, şoförüm, 23. katta çok havalı bir ofisim vardı. Zaten biri seninle toplantıya geldiğinde odaya gelene kadar adam zaten 2-0 mağlup. 34 yaşında idim, on senelik iş deneyimim vardı ve ben bu bürokrasiden bıktım. Sürekli büyük işler konuşup da "yumurta portakal orda kaldan" sıkıldım. Ben büyük işler yapmak istiyorum. İlla milyar dolarlık işler olmasın. 10 milyon 3 milyon olsun ama yapayım. Dolayısıyla hem kendi kişisel bilincim, hem iş tecrübem, hem iş kontaklarım bir araya geldi. Ayrıca bunu 34 yaşında yapmanın yaşsal bir itibarı da var. Hani "Allah hepinizin belasını versin" diye 18 yaşında gitsen, "Bu iki sene sonra gelir" derler. Ama ben evli barklı çoluklu çocukluydum. Ben ayrıldığımda eşim de çok tedirgin oldu. Biz dört ay beraber konuştuk ayrılacağımı. Bir pazar günü hiç unutmuyorum, "Bana söz ver" dedi, "Büyük işlere girme." Kendimi ispatlama ihtiyacı içinde olduğumu düşündü, hâlbuki öyle bir ihtiyacım da yoktu. Bir sürü şey bir araya geldi diyorum ya.

"TOBB GKK'da bir, şık insanlar olmayacak ve **anne babanın girişimci olması da gerekmiyor.** İki, muhakkak bu insanların mal sahibi olması gerekmiyor."

ALİ SABANCI
TOBB GGK Başkanı

Sizce girişimci doğuştan mı olunur?

Girişimci doğuştan mı olunur sorusuna bana göre en güzel cevabı, Rupert Murdoch'un bir dönem CEO'luğunu yapmış kişi vermiştir. Bu olay takriben sekiz-dokuz sene önce oldu. Rupert Murdoch, dünya medyasının yaklaşık yüzde 20'sine sahip bir adam. Bu adamın adı Lahlen olan bir oğlu var. Lahlen'i, 26- 27 yaşındayken, pat diye şirketine CEO yapıyor. Ruper Murdoch'u 45 senedir beraber çalıştığı sağ kolu, ertesi gün işten ayrılıyor. Hiç unutmuyorum BBC'ye bir mülakat vermişti ve orada "İş dünyasındaki rekabette genlerle savaşılmaz" dedi. Dolayısıyla bana göre de girişimcilik genetik bir şey değil. Tekrarlıyorum bir sürü bir şeyin bir araya gelmesi gerekiyor.

TOBB Genç Girişimciler Kurulu'nda kimler var?

Biz öyle bir kurum kurmamız lazım ki, bir kere kesinlikle şık insanlar olmamalı dedik. TOBB GGK'da olan Vural Ak Türkiye'de araba edinme sistemini değiştiren kişi, Inter City'nin sahibi. Ak sayesinde artık şirketler arabayı satın almıyor, arabayı kiralıyor. Bu 400-500 milyon dolarlık bir iş ve Vural Ak'ın babası tanınmış bir iş adamı filan değil. Hatta Vural Ak batmış biri. Üniversite döneminde şirket kurmuş, batıyor, fakat yılmıyor, sonra tekrar kuruyor. TOBB GGK'dan bir örnek daha Hasip Gençer. Gençer Türkiye'de ekmek alış mantığımızı değiştirdi. Kendisi Uno ekmeklerinin sahibi ama şuradan geçse, tanımazsınız. Pronet şirketinin sahibi Alp Salur, hırsızlara karşı insanları koruyan bir girişimcilik örneği verdi. TOBB GKK'da bir, şık insanlar olmayacak ve anne babanın girişimci olması da gerekmiyor. İki, muhakkak bu insanların mal sahibi olması gerekmiyor. Buna da örnek Serpil Timuralp. Vodafone'un CEO'su. Timuralp mal sahibi değil, ama iş yapış tarzıyla girişimci. Faik Açıkalın. Açıkalın, Yapı Kredi Bankası'nın genel müdürü. Niye peki Akbank'ın genel müdürü yok da, Yapı Kredi Bankası'nınki var? Çünkü Açıkalın girişimci.

Aynı zamanda eğitim müesseselerinin aralarından da girişimciliğe önem verenleri seçtik. Benim soyadım Sabancı, Babam Sabancı Üniversitesi'nin yüzde 20 finansmanını yapıyor ama TOBB GGK'da Sabancı Üniversitesi yok. Çünkü üniversite olarak girişimciliğe önem verenler listesinde en ön sırada değil.

Bu üniversiteler hangileri ve ne tür özellikleri nedeniyle TOBB GGK yer aldılar?

Girişimciliğe önem veren iki üniversitemiz var. Biri Özyeğin Üniversitesi, diğeri Çanakkale Üniversitesi. Çanakkale Üniversitesi Türkiye'nin ilk girişimcilik merkezini 1993- 95 yılları arasında "İbrahim Bodur Girişimcilik Merkezi"ni kuran üniversite. Özyeğin de Türkiye'de ilk defa "Girişimci Üniversite" sloganıyla çıkmış bir üniversite. Hüsnü Özyeğin de Türkiye'nin ilk girişimci insanlarından biri ve o felsefeyle kuruyor bu üniversiteyi. Kısaca TOBB GGK'da yer alanlar listesi önyargısız yapıldı. Örneğin TOBB'dan bize biraz reaksiyon gel-

di. "Burada bayağı yaşlı insanlar var" dediler. Evet, Çanakkale Üniversitesi Rektörü Ali Akdemir üyemiz. Yaşı muhtemelen 50'nin üzerinde. Özyeğin Üniversitesi'nden Erhan Erkut üyemiz ve onun da epey yaşı var ama amacımız burada yaş ortalaması 20 olan bir komisyon kurmak değildi. Yaş ortalaması 18 ile 35 arasında olan insanlara yol gösterecek fiili deneyime sahip olan insanları rol model olsun diye TOBB GGK'ya aldık.

Girişimcilik için bir de finans gerekli, genç girişimcilere sermaye bulmaları konusunda ne diyeceksiniz?

Geçmiş dönemde finansman daha kolaydı. Şimdi daha da zorlaştı. Kaynak azaldığı için değil, şimdi etrafta artık çok daha fazla proje var. Türkiye'de on sene önce "en büyük girişimci kim" diye sorsanız Mehmet Emin Karamehmet cevabını alırdınız. Şimdi bir sürü girişimci var. Herkes daha fazla proje ama daha az finansmanın peşinden koşuyor. Bu nedenle bence girişimci olmamanın mazereti finansman yokluğu değildir.

Peki, genç girişimciler GGK'dan nasıl bir destek beklemeliler?

GGK olarak bu konuyla ilgili 2010 yılında iki tane projemiz var. Bir tanesi proje üretmeyi teşvik eden, bir diğeri de üretilen projeler arasında hak eden projelere finansman bulan iki tane proje. Bir tanesinin adı "Bir Fikrim Var." Burada amaç şu: GGK'da yaklaşık 40 tane üst kurul üyesi var ve hemen hemen hepsi bizzat girişimci olan insanlar. Bu kırk üyenin bir tanesi de bu yıl üçüncüsünü düzenlenecek olan "Bir Fikrim Var" diye bir yarışma yapıyor. Bu yarışmada kendi ekibi var, gelen bir kısım projeler filtreleniyor. Daha sonra bu projelere finansman bulunması için destek olunuyor. Bu projeyi TOBB'un sponsorluğuna aldık ve böylece daha geniş bir tabana yayılacak. Bu proje bir yıl sürecek yani gelecek seneki Global Girişimcilik Haftası'nda sonuçlanacak. Dolayısıyla GGK'nın böyle bir finansman bacağı olacak.

"GGK olarak bu konuyla ilgili **2010 yılında iki tane projemiz var.** Bir tanesi proje üretmeyi teşvik eden, bir diğeri de üretilen projeler arasında hak eden projelere finansman bulan iki tane proje."

Bu çok önemli bir konu ama eğer icra etme ihtimali yüksek olan bir proje olursa, inanın bana para geliyor beraberinde. Tabii burada bir ego sorunu oluyor. Girişimci geliyor, bir fikri var, biraz icra etmiş, üç beş ay geçmişi var, tam kâr filan değil ciro var. "Benim bu fikri icra etmem için finansmana ihtiyacım var, bana göre de bunun değeri şu" diyor. Hâlbuki onun değeri o değil. O işi kurduğu için, bunun değerini üç dört kat daha fazla görüyor. Hâlbuki finansman için onun da sana ihtiyacı var ama bunu görmüyor. Dolayısıyla finansman sorununu çözmek için en doğru yol; yarısı benim olsun ama iki kattan fazla büyük olsun. Onun için de kendi bulunduğum sektörde havacılıkta bile, konsolidasyon olmuyor. Aslında bir sürü ölmüş şirket var ama bir sorsan, şirketi bir anlatsa... "Ooo aslında sen nasıl parlatılmaya hazır bir pırlantaymışsın da kimse görmemiş" diyorsun. Bu da nereden kaynaklanıyor?

Bir de Melek Yatırımcı Ağı projemiz var. Adı "Angel İnvestor"dan geliyor ve mantığını da şöyle açıklayayım. Türkiye'de risk sermayedarları var, "venture capitalist" diyorlar. Bu risk sermayedarlarının şöyle bir kötü imajı var, dünyada da öyle biliniyor, o da ne? Diyelim ki sizin çok güzel bir fikriniz var ama bana mecbursun ve bana ihraç ediyorsun. Ben senin fikrini güzelce alıyorum, sonra kullanıp atıyorum. Dolayısıyla kendime fayda sağlıyorum. Bu imajı çürütmek için, Batı'da proje sahipleri suiistimale uğramasın diye "Angel Investor/Melek Yatırımcı" ağları var ve "Melek Yatırımcı" ağının yatırımcıyla nasıl bir ilişki içerisine gireceğinin tarifi var. Bazen kişi o kadar çaresiz olabilir ki, normalde peki denmemesi gereken şeylere de peki demiş olabilir. Hatta peki dediğin için de, iş daha da kötüye gidebilir. Oysa bir projeyi üreten kişi o an itibarıyla projenin en önemli aktifidir, en önemli değeridir. Bende ne var, bende para var. Şimdi eğer ben Angel Investor gibi çalışmazsam, o zaman ben alıyorum bu en önemli değeri, kutular koyuyorum etrafıma "Şunu yapamazsın, bunu yapamazsın, şunu bana sorarsın" diye, onun en önemli meziyetlerinden birini, yara-

tımcı (kreatif) tarafını öldürmüş oluyorum. Dolayısıyla proje proje olmaktan çıkıyor ama benim egom tatmin oluyor, çünkü ben yönlendiriyorum işi. Hâlbuki eğer ben yapabilseydim işi ben yapardım ama proje o kişinin. Benim tek finansman rolüm var. Bu "Melek Yatırımcı" ağında, takriben şu anda 85 tane yatırımcı var. Çok büyük paralar değil 500 milyara kadar yatırım yapmak için kendini listeye koyuyor. Arada bir aracı var, bu aracı projeleri değerlendiriyor, filtreye koyuyor. Bu 85 kişiye projelerle ilgili bilgi veriyor. Dolayısıyla bu köprü iki güzel şeyi birleştirmiş oluyor. Finansman fikir olmazsa faiz alıyor sadece. Dünyanın her yerinde faiz hemen hemen aynı ve çok düşük. Dolayısıyla bu finansman, boştaki finansmana proje buluyor. Proje de emellerini gerçekleştirmesi için gereken finansmanı buluyor.

Ali Sabancı Kimdir?

1969 yılında Adana'da doğan Ali Sabancı, Sabancı ailesinin üçüncü kuşak üyesi. 1987-1991 yılları arasında ABD'de Tufts Üniversitesi'nde ekonomi ve siyasal bilgiler üzerine eğitim yaptıktan sonra Morgan Stanley&Co. Inc. şirketinde finans uzmanı olarak iki yıl çalıştı. 1993 yılında New York'taki Columbia Business School'a başvurdu ve 1995 yılında uluslararası finans üzerine yüksek lisansını tamamladı.

Türkiye'ye döndüğünde, aile şirketi olan Akbank Bahçekapı Şubesi'nde veznedar olarak çalışmaya başladı. 1997'de Sabancı Holding'de yeni projeler bölümünün başına geçti ve 2001 Haziran'ında Strateji ve İş Geliştirme Grup Başkanlığı'na getirildi. Sakıp Sabancı'nın vefatından kısa bir süre önce 2004 yılı Mart ayında birkaç milyar dolar cirolu Sabancı Holding'deki görevinden, "Ben sıkıldım, bambaşka bir şey denemek istiyorum?" diyerek ayrıldı. 100 milyon dolar sermayeli Esas Holding'e geçti. Bundan dolayı bazı aile fertlerinden bile riske girdiğine dair eleştiriler aldı.

Günümüzde Pegasus Havayolları, Desas (ticari araç kiralama), Esaslı Gıda (gıda) ve Gıdaser Gıda (bonservis) şirketlerinin başkanı ve grubun bazı benzer şirketlerinde yönetim kurulu üyesi. İki çocuk babası olan Sabancı, İSO, DEİK, TÜSİAD, TAİK ve TABA üyesi. Sabancı, İngilizce ve Almanca biliyor.

TOBB ne katıyor buna?

Bir kere itibarın ötesinde network'unu katıyor. GGK'nın üst kurul üye sayısı 35. 75 ilde "Genç Girişimciler Kurulu" var, şu an 45 ilde başkanlık seçimleri tamamlandı, geri kalan 30 ilde başkanlık seçimleri henüz yapılmadı. Onursal Başkanımız TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu. Bu bilgilerden sonra sorunuza dönersem örneğin bir girişimci organik gıda üretmek istiyor. Organik gıdaya müsait toprak nerede var? Gümüşhane'de var. Adam bu proje için "Gümüşhane'den kırk dönüm arazi alacağım ve bunun da değeri 100 bindir" diyor. GGK, Gümüşhane İl Başkanı ile bu adamın projesini belli yerlere teyit edebilir. Teyitlenmesi de projenin iş planının daha iyi hale getirilmesi demek. Melek Yatırımcı ağına " Aaa bugün aklıma bir fikir geldi" ile başvurulmuyor. Bunun bir business olması lazım.

Sizin TOBB Genç Girişimciler Kurulu'ndan beklentileriniz neler?

Goldman Sachs, 2050 yılında Türkiye'nin dünyanın ilk 10 ekonomisinden biri haline geleceğini ve böyle bir potansiyeli olduğunu söylüyor. Bu kulağa çok hoş gelen bir şey, ancak buraya gelebilmek için bugün nerede olduğumuzu iyi anlamamız lazım. Bugün katedeceğimiz çok yol olduğunu düşünüyoruz. Türkiye'de 200'den fazla ülkeye 132 milyar dolarlık ihracat yapan 640 bin şirket var. 42 ülkede yapılan araştırma sonucu ortaya çıkan GEM raporu sonuçlarına göre, Türkiye ancak yüzde 6'lık girişimcilik oranıyla 29'uncu sırada yer alıyor. Öte yandan girişimcilik oranı aynı seviyelerde olan ülkelere baktığımızda ise kişi başına gelir düzeyi çok daha yüksek olan İngiltere, Yunanistan, İsrail'le karşılaşıyoruz. Gelir düzeyindeki bu farkı kapatmanın yolu ise girişimcilik oranının artmasından geçiyor.

Türkiye'nin, temmuz ayı itibarıyla işsizlik oranı yüzde 12,8. Türkiye'de çalışan gençlerin, çalışabilecek gençlerin nüfustaki payı yüzde 65. Gençler arasında işsizlik oranı ise yüzde 23,2 yani dört gençten biri işsiz. Türkiye'de girişimcilik oranı yüzde 6. Bunun yüzde 80'i mecburen, yüzde 20'si kendiliğinden girişimci oluyor.

Türkiye'de bir milyon 300 bin erkek girişimci var. Ama Türkiye'de sadece 80 bin kadın girişimci var, nüfus yüzde 50-50 olmasına rağmen. Girişimcilik ne kadar yüksekse o ülkelerin kişi başına düşen gelirini artırmaya katkıda bulunuyor. Ülkeler geliştikçe girişimciliğin ekonomiye katkısından dolayı ekonomi hızla büyüyor. Bizim hedefimiz öncelikle Türkiye'deki girişimcilik oranını artırmak. Bu, bugünden yarına olacak bir hedef değil.

Öncelikli hedefimiz girişimcilik konusunda insanların farkındalığını artırmak ve girişimciliğin önündeki engellerin nasıl aşılacağını anlatmak. Girişimciliğin bir "hayalperestlik" olmadığını insanlara aşılamak istiyoruz. Girişimcilik oranı ne kadar yüksekse ülkelerin refah düzeyi o kadar yüksek oluyor.

KOSGEB, genç girişimcileri destekleriyle **geleceğe yöneltiyor**

TOBB Genç Girişimciler Kurulu içinde yer alan KOSGEB Genel Başkanı Mustafa Kaplan, üniversitelerin bünyesinde ki **teknoloji geliştirme merkezlerinde** teknoloji ve yenilik düzeyi yüksek iş fikirleri ile girişimciliğe başlamak isteyenler için verilen pek çok desteklerinin mevcut olduğunu belirterek "Yaratıcı fikirlerini değerlendirmek isteyen tüm gençlerimizi bu merkezlerimize bekliyoruz" dedi.

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB), kurulduğu tarih itibarıyla Türkiye'de girişimciliğin gelişmesinde, girişimcilik kültürünün oluşmasında, KOBİ'lerin küreselleşen ekonominin getirdiği acımasız rekabet ortamında yaşamlarını sürdürebilmeleri, dünya pazarlarından daha çok pay alabilmeleri için çaba gösteren, somut katkılar sağlayan ve bu bağlamda da başarılı olan kurumların başında yer alıyor. KOSGEB Genel Başkanı Mustafa Kaplan, Türkiye'de genç girişimci olma konusunda görüşlerini Ekonomik Forum Dergisi okuyucularıyla paylaştı:

Girişimciliğe yönelimde öne çıkan etkenler nelerdir?

Girişimcilik, günümüzün en popüler konularından birisi olarak çok çeşitli kesimlerden ilgi görmektedir. Bireylerin kariyer planlamalarını yaparken girişimciliği de bir seçenek olarak gündemlerine alabilmeleri artık büyük ölçüde kolaylaşmış ve buna paralel olarak da girişimciliğe olan bu yönelişin hızını artırıcı özelliklere sahip yepyeni bir ekonomik yapı ortaya çıkmıştır.

Bireylerin girişimciliğe yönelmelerinde kendi kendini istihdam, temel ihtiyaçlarını karşılama güdüsü ve çaresizlik etkili olabildiği kadar ortaya çıkan fırsatları değerlendirme, kendi kendinin patronu olma ve hayat kalitesini yükseltme gibi güdüler de etkili olabilmektedir. Bireylerin kişisel pratikleri ve ülkelerin sosyopolitik durumları bu yelpazedeki renklerin ağırlıklarında ve farklılaşmasında etkili olmaktadır. Bir ülkede uygun girişimcilik koşulları mevcutsa, bireylerde gerekli beceriler varsa, iş fikrine dönüştürülebilecek fırsatlar mevcutsa, bizlerin de işleri kolaylaşmaktadır.

KOSGEB'in girişimcilik konusunda yürüttüğü çalışmalardan kısaca bahsedebilir misiniz?

KOSGEB olarak, kuruluşumuzdan bu yana Türkiye'deki KOBİ'lerin ve girişimciliğin geliştirilmesi amacıyla faaliyetlerimizi sürdürmekteyiz. İdaremiz bünyesinde yer alan girişimciliği geliştirme müdürlüğümüzle, Türkiye'de girişimciliğin desteklenmesi, girişimcilik ortamının iyileştirilmesi, girişimcilik konusunda daha fazla araştırma yapılarak elde edilen verilere uygun politikaların üretilmesi ve toplumda girişimcilik konusunda bir bilincin oluşması için çeşitli çalışmalar yürütmekteyiz. Faaliyetlerimiz içinde, eğitim ve danışmanlık hizmetleri çok büyük bir paya sahip olup; eğitim ve danışmanlık hizmetleri vasıtasıyla, iş kurmak isteyen bireylerin daha planlı ve bilinçli bir şekilde iş hayatına atılmaları amaçlanmakta ve böylece

Mustafa Kaplan Kimdir?

1973 Manisa Akhisar doğumlu olan Mustafa Kaplan, Manisa'da lise tahsiline devam etti. İstanbul Üniversitesi Elektronik Mühendisliği İngilizce Bölümü'nü bitirdikten sonra, İstanbul Üniversitesi Elektronik Mühendisliği İngilizce bölümünü tamamladı. Kaplan, eğitimine İşletme Ana Bilim Dalında İnsan Kaynakları Yönetimi Yüksek Lisans Programı'nda devam etti.

Boğaziçi Üniversitesi KOSGEB Teknoloji Geliştirme Merkezinde Ar-Ge destekleri konusunda uzman yardımcısı ve uzman (1997-2003), KOSGEB İstanbul İkitelli İşletme Geliştirme Merkez Müdürü (2003-2008) olarak görev yaptı. Görevde bulunduğu dönemde; KOBİ'ler ve girişimcilik konularında AB ve Dünya Bankası projelerini başarıyla yürüttü. Bunun yanında KOBİ'lere birçok eğitim ve danışmanlık faaliyetlerinde bulundu. Ayrıca, "Sektörel Ortak Akıl Toplantıları" adı altında sektörlerin aktif katılımıyla sektörel yol haritası çıkarılması amacıyla proje yürütmektedir. Evli ve iki çocuk babası olan Mustafa Kaplan, iyi derecede İngilizce bilmektedir.

başarısızlık riskinin de azaltılması hedeflenmektedir.

KOSGEB olarak, girişimcilere vermiş olduğumuz en önemli destek genç girişimci geliştirme programları ve yeni girişimci desteğidir.

KOSGEB'in Genç Girişimci Geliştirme Programları hakkında bizi bilgilendirir misiniz?

Genç girişimci geliştirme programları, KOSGEB'in üniversite öğrencilerinin kariyer planları yaptıkları bir dönemde, girişimciliği önlerine bir seçenek olarak sunmak, iş kurmayı planlı bir süreç hâline getirerek başarı olasılığını artırmak için ve girişimcilik kültürünü yaygınlaştırmak için üniversitelerde ve orta öğretim sonrası teknik eğitim kurumlarında düzenlediği uygulamalı girişimcilik eğitimleridir. Bu programlarda katılımcılara girişimcilik ve iş kurma süreçleri, şirket yönetimi, proje yönetimi, iş planı ve pazarlama konularında eğitimler verilmektedir. Katılımcılar, program süresince kendi iş planlarına yönelik olarak, program eğitmeni danışmanlığında, çalışmalar yapmaktadırlar. Programlarda eğitim ve danışmanlık hizmeti, iş kurma ve girişimcilik konusunda deneyimli eğitim ve danışmanlık firmaları tarafından yürütülmektedir.

> "Programlarda eğitim ve danışmanlık hizmeti, **iş kurma ve girişimcilik** konusunda deneyimli eğitim ve danışmanlık firmaları tarafından yürütülmektedir."
>
> **MUSTAFA KAPLAN**
> KOSGEB GENEL BAŞKANI

KOSGEB bu programları kaç yıldır yürütüyor?

Genç girişimci geliştirme programları, ilk kez 1997-1998 öğretim yılında, "Güneydoğu'da Yeni Ufuklar" projesi dahilinde Dicle, Harran ve Gaziantep üniversitelerinde düzenlenmiştir. 1998-1999 yıllarında başka yörelerle de genişletilen program altı üniversitede 160 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. 1999-2000 öğretim yılında altı, 2000-2001 öğretim yılında beş, 2001-2002 öğretim yılında iki, 2002-2003 öğretim yılında yine altı üniversitede düzenlenmiştir. 2003-2004 öğretim yılında programın düzenlendiği eğitim kurumlarının sayısı yirmi dörde ve katılımcı sayısı 1134'e çıkmıştır. Program 2004-2005 döneminde otuz iki eğitim kurumunda 1301 katılımcı ile düzenlenmiştir. 2006-2007 döneminde ise on altı üniversitede 462 katılımcı ile düzenlenmiştir. 2008-2009 öğretim döneminde 30 üniversitede düzenlenmeye başlanmıştır. Programı başarıyla tamamlayan katılımcılar, imalat sektöründe faaliyet gösteren bir işletme kurdukları takdirde, KOSGEB'in yeni girişimci desteği için başvurma hakkına sahip olmaktadırlar. Bu destekle iş kuran pek çok gence finansal destek sağlamış oluyoruz. Ayrıca desteğin daha çok sayıda gencimiz tarafından kullanılabilmesi için gerekli iyileştirmeler üzerinde çalışıyoruz.

Üniversitelerin bünyesinde yer alan teknoloji geliştirme merkezlerimizde ise teknoloji ve yenilik düzeyi yüksek iş fikirleri ile girişimciliğe başlamak isteyenler için verdiğimiz pek çok desteklerimiz mevcut. Yaratıcı fikirlerini değerlendirmek isteyen tüm gençlerimizi bu merkezlerimize bekliyoruz.

Girişimcilik rüzgârı **Türkiye'yi sardı...**

Gençleri girişimciliğe teşvik etmek amacıyla 16-22 Kasım tarihlerinde tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de kutlanan Global Girişimcilik Haftası, girişimcilik konusunu gündeme taşıdı. Hafta kapsamında yapılan yirmiden fazla etkinliğe her yaştan girişimci yoğun ilgi gösterdi, **hafta boyunca girişimcilik hakkında farkındalık yaratıldı.**

Türkiye, gençleri girişimciliğe teşvik etmek amacıyla 16-22 Kasım tarihleri arasında tüm dünya ile aynı anda kutlanan Global Girişimcilik Haftası kapsamında "girişimcilik" konusunu konuştu. Hafta boyunca yirmiden fazla etkinlik hayata geçti, her yaştan girişimci yoğun ilgi gösterdi. Yine hafta etkinlikleri kapsamında TOBB Genç Girişimciler Kurulu Başkanı Ali Sabancı ve Endeavor Türkiye Yönetim Kurulu Başkanı Özcan Tahincioğlu'nun yanı sıra pek çok iş adamı etkinliklere katıldı, girişimcilik hakkında farkındalık yarattı.

Ekonomik kalkınmanın önemli araçlarından olan girişimciliğin artan önemi çerçevesinde dünyada 100 ülkede kutlanan Global Girişimcilik Haftası (GGH) bu yıl Türkiye'de ikinci kez düzenlendi. Kriz ortamında girişimcilere yeni ufuklar açılarak, gençlerin girişimciliğe teşvik edildiği Global Girişimcilik Haftası, gençlere tam donanımlı etkin girişimciliği bir kariyer seçeneği olarak sunmak ve girişimcilik ortamının paydaşları arasında dayanışma yaratmak amacıyla düzenlendi. Kriz nedeniyle ekonominin en büyük açmazlarından olan işsizlik sorununa da istihdam yaratmak için gerekli olduğu vurgulanan Global Girişimcilik Haftası'nda, gelecek beş yıl içinde 13 milyon gencin Türkiye'nin iş gücüne katılmasının beklendiğine dikkat çekildi. Gençlere kendi işlerini kurmanın yanı sıra girişimci bakış açısı kazandırmaya yönelik, "nerede olursan ol, farkındalık, farklılık, katılımcılık ve atılganlık yarat" felsefesine dikkat çekildi.

JAMAL: "TÜM EKİBİ HAREKETE GEÇİRMEK ŞART"

Türkiye'de aralarında TÜGİAD, GYIAD, JCI (Junior Chamber International), Özyeğin Üniversitesi, Çanakkale Üniversitesi, Akbank ve Turkcell'in de bulunduğu 11 sivil toplum, 9 üniversite, 11 özel sektör, 6 medya kuruluşunun yer aldığı 30'un üzerinde kurum ve kuruluşun katıldığı Global Girişimcilik Haftası'na, yüzlerce konuşmacı ve 5 binin üzerinde katılımcı katıldı. Haftanın ilk günü gerçekleştirilen "Krizde ve Her Mevsimde Yaratıcı Liderlik" konulu etkinliğe dünyaca ünlü yaşam koçu Azim Jamal konuşmacı olarak katıldı. Etkinlikte bir konuşma yapan Jamal, şirketlerde her seviyeden tüm ekip üyelerini harekete geçirmek gerektiğinin altını çizdi.

Gençlerin ve üniversitelerin de yoğun katılımı ve ilgisi ile gerçekleştirilen haftanın ilk günü Boğaziçi Üniversitesi'nde "Yeni Düşler Yenilikçi Düşünceler" adlı bir proje yarışması yapılarak, yarışmada dereceye giren gençlere ödülleri törenle verildi. Hafta kapsamında 17 Kasım'da özellikle kadın girişimcilerin desteklenmesi amacıyla gerçekleştirilen "10 bin Kadın Girişimci Projesi"nin tanıtımı kadın girişimcilerin önünü açacak fırsatlar sundu.

GİRİŞİMCİ RUHLAR, BAŞARI ÖYKÜLERİNİ ANLATTI

Hafta boyunca hayata geçirilen panel, seminer gibi toplantılara; yaptıkları girişimlerle başarıyı yakalayan ve bir marka haline gelen iş dünyasından isimler katılarak, başarı öykülerini gençlerle paylaştı. Bu isimlerden biri de dünyaca ünlü kişileri giydiren, bir marka yaratan Tania Eskinazi idi. Eskinazi, 18 Kasım'da Robert Kolej'de yapılan "Genç Başarı Kulübü" toplantısına katılarak 14-18 yaş arası gençlere kendi girişimci hikayesini anlattı.

19 Kasım tarihinde Koç Üniversitesi'nde yapılan "Kariyer Seçeneği Olarak Girişimcilik" adlı seminere de başarılı girişimcilik hikâyesi olan isimler katıldı. Seminere, Fatih İşbecek (Pozitron) Nevzat Aydın (Yemeksepeti.com), Mehmet Cem Şengör (Step Halıcılık), Onurhan Homriş (MV Holding) Cansen Başaran Symes (PricewaterhouseCoopers Türkiye) katılarak, başarı hikâyelerini genç öğrencilerle paylaştı.

TOBB BAŞKANI M. RİFAT HİSARCIKLIOĞLU:

"Türk insanının **ruhunda girişimcilik var"**

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Global Girişimcilik Haftası'nın kapanış resepsiyonunda yaptığı konuşmada, dünyada kalkınmanın sermaye, ucuz işgücü ve girişimciliğe yapılan yatırımlarla oluşabileceğini anlattı. **Hisarcıklıoğlu, Türkiye'de sermayenin olmadığını, buna karşın girişimciliğin yapılabileceğini söyledi.**

Türkiye'de genç girişimci potansiyelinin nitelik ve niceliğ bakımından geliştirilmesi amacıyla kurulan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Genç Girişimciler Kurulu (TOBB GGK) ile gelişmekte olan ülkelerde girişimciliği destekleyerek ekonomik kalkınmaya katkıda bulunan uluslararası sivil toplum kuruluşu Endeavor'ın eş başkanlığında düzenlenen Global Girişimcilik Haftası'nda yapılan etkinliklerin değerlendirildiği kapanış resepsiyonuna TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, TOBB Genç Girişimciler Kurulu Başkanı Ali Sabancı, Endeavor Yönetim Kurulu Başkanı Özcan Tahincioğlu ve iş dünyasının önde gelen isimleri katıldı.

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Lenin'in "organize olmuş azınlıklar organize olmamış yığınları idare eder" sözünü anımsatarak başladığı konuşmasında "Eğer dikkate alınmak istiyorsak, sözümüzün geçmesini istiyorsak organize olmak durumundayız" dedi. Kalkınmanın yolunun sermaye, ucuz işgücü, teknoloji ve girişimcilikten geçtiğine dikkat çeken Hisarcıklıoğlu, ABD girişimlerinde sermayenin, Çin'de ucuz işgücünün Türkiye'de ise girişimcilik ruhunun var olduğunu söyledi.

Türkiye'de 6 milyon 300 bin insanın işsiz olduğunu hatırlatan TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, bu istatistiklere göre, neredeyse her hanede bir kişinin işsiz olduğuna dikkati çekti. Hisarcıklıoğlu, her yıl 700 bin gencin işsizler ordusuna katıldığını vurgulayarak, "Devletin işverenliği bitti artık, tek bir formül var, dünyada da Türkiye'de de girişimci sayısını artırmak" diye konuştu. Sermayenin kıt olduğuna vurgu yapan TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu konuşmasını şöyle sürdü:

"Hayal etmeden hiçbir şey olmaz. Hayal de büyük olacak. Gençlerle sabırla çalışabilirsek ulaşamayacağımız nokta yok. Aynı hedef doğrultusunda atış yapıyor olmamız lazım. Türkler önce ateş eder, sonra nişan alır derler. Şimdi ise Türkler önce nişan alıp sonra ateş edecek. Başarıya ulaşmanın yolu bu."

HİSARCIKLIOĞLU: GİRİŞİMCİ SAYISINI ARTIRMALIYIZ

Türkiye'nin kazancını artırmak için girişimci sayısını artırmak zorunda olduğuna dikkat çeken Hisarcıklıoğlu, konuşmasına şöyle devam etti:

"Eskiden girişimcilik, kurumsallaşma ve markalaşma gibi kavramlara uzak durur ve bunları lüks görürdük. Zira rekabet denen kavramla henüz tanışmamıştık. Bizim için rekabet, kendi mahallemiz, şehrimiz ile sınırlıydı. Ama zaman değişti. Teknolojiler ilerledi. Dolayısıyla rakiplerimiz sadece ülkemizle sınırlı değil. Bugün, Alman mühendisleri, Japon yazılımcıları bizim rakibimiz. Ama biz de onların rakibiyiz. Evet, artık her ülkeden mal alabiliyoruz ama her ülkeye de mal satabiliyoruz. Dolayısıyla, üzerinde yaşadığımız dünya giderek düzleşti. Üstelik bugün bir malı veya hizmeti üretmek de yetmemektedir. Ürettiğimizi en kısa zamanda ve en uygun fiyatla pazara sürmek, ürün veya hizmet yelpazesini müşteri ihti-

> "Türkiye'de 6 milyon 300 bin kişi işsiz. Bunlar iş arama umudunu kaybetmiş kişiler. Türkiye zengin olacaksa bu insanlarına iş bulmak durumunda. Bunun tek yolu girişimcilik."
>
> **M. RİFAT HİSARCIKLIOĞLU**
> TOBB Başkanı

yaçlarına uyarlayabilmek zorundayız. İşte; girişimcilik, kurumsallaşma ve markalaşma stratejileri bu noktada hayati önem kazanıyor. Bizler, ülkelerin uzun dönemli büyüme performansını belirleyen temel unsurun özellikle müteşebbis insanlarının varlığı ve gücü olduğunu bilmeliyiz."

HİSARCIKLIOĞLU: GENÇ GİRİŞİMCİLERİMİZİ ÖRGÜTLEMELİYİZ

Türkiye'nin mutlu olması ve refaha kavuşması için işsizlere iş bulması ve kadın girişimci sayısını artırması gerektiğini vurgulayan Hisarcıklıoğlu, TOBB olarak bir yıllık çalışmaları sonucunda, oda meclislerindeki kadın sayısında ciddi bir artış olduğuna işaret etti.

"TOBB Kadın Girişimciler Kurulumuzun yaptığı çalışmalar sonucunda maya tuttuğunu görüyorum" diyen Hisarcıklıoğlu, bin 200 kadın girişimcinin Kadın Girişimci Kurulları'nda görev aldığını söyledi.

Girişimci sayımızı artırma noktasında önemli avantajlarımız da var. Türkiye nüfusunun yüzde 65'i 30 yaşın altında, iş üretme potansiyeli yüksek gençlerden oluşmaktadır. Avrupa Birliği ülkeleri içerisinde en genç nüfusa sahip olan ülkemizin elindeki bu büyük gücün farkında olmalıyız. Bakınız, İrlanda 1200 dolar olan kişi başına milli gelirini, girişimciliği ön plana çıkararak, Avrupa Birliği fonlarını da doğru kullanarak, 22 bin dolara çıkardı. Hedeflerimiz çok büyükse, dünya'nın en büyük 10 ekonomisi arasına girmek istiyorsak, o vakit insan kaynağımızı en etkin şekilde kullanmalıyız. Yani girişimci sayımızı artırmalıyız, mevcut genç girişimcilerimizi de örgütlemeliyiz.

SABANCI: GİRİŞİMCİ SAYISINI ARTIRMAK EKONOMİK BİR DÖNÜŞÜM PROGRAMIDIR

TOBB'un sponsorluğunda gerçekleştirilen kapanış resepsiyonunda konuşan TOBB Genç Girişimciler Kurulu (GGK) Başkanı Ali Sabancı, "Tüm dünyada 100 ülkede aynı anda kutlanan Global Girişimcilik Haftası, ülkemizde de birçok sivil toplum kuruluşunu, özel sektör firmalarını, üniversiteleri ve medya kurumlarını bir araya getirmiş ve gençlerde farkındalık yaratacak etkinlikler yapılmıştır. Dileğimiz artan paydaş sayısıyla bu haftanın uzun vadede 81 ilimizde kutlanmasını, gençlerde girişimcilikle ilgili farkındalığı artırmayı sağlamak ve genç girişimciliğin artmasını sağlayacak faydalı etkinlikler yapmaktır" dedi.

GGK Başkanı Sabancı, girişimciliğin kalkınmayla doğrudan ilişkisi olduğunu belirterek, Global Girişimcilik Haftası'nda 30'a yakın etkinlik yaptıklarını anlattı. Etkinlikler sırasında yaklaşık iki bin gençle sohbet etme olanağı bulduklarını ifade eden Sabancı, bugüne kadar "Genç girişimcilerin önünde duran en büyük engel nedir" sorusuna para ve proje finansmanı yanıtını aldığını anlatan Sabancı, "Buna gelene kadar daha önemli ve derin sorunlar var. Eğitim sistemi ezberci, kendi kendine öğrenmeye izin veren bir sistem değil. Bu sistem ezberletiyor, analitik hayalperestler yaratmaya izin vermiyor. Bundan daha kötüsü gençler arasında inanılmaz bir isyankârlık var" dedi.

Sabancı, gençlerin girişimciliğini artırmak için Milli Eğitim ve Maliye bakanlıklarıyla ortak çalışmalar yürütülmesi ve YÖK ile diyaloga girilmesinin önemli olduğunu vurguladı. Ali Sabancı sözlerini şöyle sürdürdü:

"Hangi dinden olursa olsun, hangi partiyi desteklerse desteklesin önlerine bakarken her dört arkadaşından birinin işsiz olduğunu görüyor. Türkiye'de 151 üniversitenin sadece dokuzunda girişimcilik merkezi var. Türkiye'de girişimcilik oranı yüzde 6. İddialı olacak ama girişimcilik sayısını artırmak ekonomik bir dönüşüm programıdır."

Sabancı, genç girişimciler olarak, TOBB'un maddi ve manevi desteğine ihtiyaçları olduğunu sözlerine ekledi.